

Ei R2013:05

Uppföljning av timmättningsreformen

- en delrapport

Energimarknadsinspektionen
Box 155, 631 03 Eskilstuna
Energimarknadsinspektionen R2013:05
Författare: Therese Lager och Sara Näselius
Copyright: Energimarknadsinspektionen
Rapporten är tillgänglig på www.ei.se
Omslagsbild: © Kentaroo Tryman / Johnér

Förord

Sedan den 1 oktober 2012 kan en elkund, med en säkring om högst 63 ampere, få sin elförbrukning mätt per timme utan att betala någon merkostnad för detta, givet att kunden har ett elavtal som kräver timmätning.

Genom timmätning ökar möjligheten för elkonsumenterna att minska sin totala elförbrukning och att ändra sitt förbrukningsmönster. Vidare möjliggörs en ny marknad för tjänster och produkter riktade mot konsumenters elförbrukning. I förlängningen kan en större andel timmätta elkunder bidra till ett lägre effektuttag under kritiska perioder, något som medför både lägre priser och ett mer effektivt resursutnyttjande.

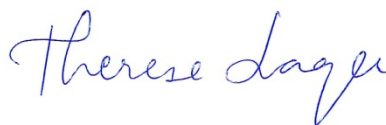
Regeringen gav i regleringsbrevet för 2013 Energimarknadsinspektionen (Ei) i uppdrag att kontinuerligt följa upp hur olika aktörer på elmarknaden har reagerat på reformen. Ei ska bland annat se vilka avtal som finns på marknaden som förutsätter timmätning, vilken tid som elnätsföretaget behöver för att utföra bytet och hur många elkonsumenter som har gått över till timmätning.

Detta är en delrapportering av den första tiden efter timmättningsreformens införande den 1 oktober 2012. Ei har i denna delrapport kartlagt de första fem månaderna efter införandet av reformen. Målet med delrapporten har varit att skapa en helhetsbild av marknadens utveckling under den kartlagda tiden. Slutrapporteringen av detta uppdrag kommer att redovisas senast den 1 mars 2014.

Eskilstuna, april 2013

Anne Vadasz Nilsson
Generaldirektör

Therese Lager
Projektledare

Sammanfattning

Sedan den 1 oktober 2012 har en elkund, med en säkring om högst 63 ampere, i Sverige möjlighet att få sin elförbrukning mätt per timme utan att betala någon merkostnad för detta, givet att kunden har ett elavtal som kräver timmätning.

Energimarknadsinspektionen har på uppdrag av regeringen utvärderat hur elmarknaden har utvecklats under de första månaderna efter timmättningsreformens införande. De analyser som Energimarknadsinspektionen redovisar är genomförda under perioden 1 oktober 2012 till och med 28 februari 2013.

De slutsatser som Ei har kunnat dra från analysen av den första perioden är att:

- Det är få kunder har visat intresse för reformen,
- Det krävs mycket av kunden för att få information,
- Det är begränsade möjligheter för kunden att anpassa sin förbrukning efter timmätning,
- Elnätsföretagen behöver i genomsnitt en månad för att installera timmätning,
- Det är för tidigt att säga hur incitamenten för kunderna har påverkats av det ökade intresse för att erbjuda tjänster som ska underlätta en smartare energianvändning för kunden och
- Uppföljningen omfattar en kort tid i direkt anslutning till införandet av en ny reform vilket begränsar möjligheterna till långtgående slutsatser.

Innehåll

1	Inledning	6
1.1	Uppdraget.....	6
1.2	Projektorganisation.....	7
2	Timmättningsreformen	8
2.1	Ei:s tidigare utredning om timmätning	8
2.2	Nuvarande regelverk.....	8
2.2.1	Avräkning	9
3	Marknadsutveckling	10
3.1	Drygt en tredjedel av kunderna har rörligt pris	10
3.2	Fler än 850 000 aktiva kunder.....	11
3.3	Låga rörliga priser under den första perioden.....	12
3.4	Spotprisets dygnsvariation.....	13
4	Uppföljning av timmättningsreformen	14
4.1	Kundernas och elhandelsföretagens agerande på marknaden.....	14
4.1.1	6 300 kunder har rörligt timavtal efter reformens införande.....	14
4.1.2	Hälften av elhandelsföretagen erbjuder rörliga timavtal	15
4.1.3	Prissättning av rörliga timavtal.....	15
4.1.4	Olika varianter av timavtal erbjuds på marknaden	16
4.1.5	Kringtjänster och utrustning till kunden för en smartare förbrukning	16
4.2	Mätning och rapportering av elnätsföretagen	17
4.2.1	Tid för byte av kundens mätning	17
4.2.2	Antal kunder med timavläsning.....	17
4.3	Nya aktörer på marknaden.....	17
5	Slutsatser	18
5.1	Få kunder har visat intresse för reformen	18
5.2	Det krävs mycket av kunden för att få information	18
5.3	Begränsade möjligheter för kunden att anpassa sin förbrukning efter timmätning.....	19
5.4	Elnätsföretagen behöver i genomsnitt en månad för att installera timmätning.....	19
5.5	För tidigt att säga hur incitamenten för kunderna har påverkats av det ökade intresse för att erbjuda tjänster på marknaden.....	20
6	Referenslista	21
Bilaga 1	Webbenkät till elhandelsföretagen	22
Bilaga 2	Webbenkät till elnätsägare	24
Bilaga 3	Prisutvecklingen i elområde 1, 2 och 4	25

1 Inledning

För att det ska vara möjligt att bidra till att nå uppsatta mål om minskade utsläpp, ökad andel förnybar energi och effektivare energianvändning, krävs att det på elmarknaden finns en infrastruktur och regelverk som möjliggör för marknadens aktörer att agera efter de nya förutsättningar som kommer att gälla.

Aktiva elkunder är en central förutsättning för en väl fungerande elmarknad, men även fördelaktigt ur ett miljö- och klimatperspektiv. Kunderna har hittills inte haft någon direkt koppling mellan den nordiska elbörsens timvisa spotpris och det pris som de själva betalar. De allra flesta har ett fast avtal och den volym kunden kan förbruka är endast begränsad av säkringens storlek. Detta innebär att kunderna tenderar att förbruka mycket el när elpriset på Nord Pool Spot är högt (indikerar brist) och lite el när priset på Nord Pool Spot är lågt, vilket leder till ineffektiv resursallokering och begränsade ekonomiska incitament för att anpassa elförbrukningen.

Riksdagen införde nya bestämmelser i 3 kap 11 § ellagen (1997:857) som innebär att en elkund, med en säkring om högst 63 ampere, från och med den 1 oktober 2012, kan få timmätning av sin elförbrukning utan att betala någon merkostnad för detta, givet att kunden har ett elavtal som kräver timmätning.

1.1 Uppdraget

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2013 Energimarknadsinspektionen följande uppdrag:

”Från och med en 1 oktober 2012 gäller nya bestämmelser i Sverige som innebär att en elkonsument kan få timmätning av sin elförbrukning utan att betala någon merkostnad för detta, se 3 kap. 11 § ellagen (1997:857). Reformen utgår bl.a. ifrån att elhandelsföretagen erbjuder elkonsumenterna elavtal som förutsätter timmätning av elkonsumentens förbrukning. Energimarknadsinspektionen får i uppdrag att kontinuerligt följa upp hur olika aktörer på elmarknaden har reagerat på reformen, bl.a. se vilka avtal som finns på marknaden som förutsätter timmätning, vilken tid som elnätsföretaget behöver för att utföra bytet och hur många elkonsumenter som har gått över till timmätning...”

En delrapportering ska redovisas till Näringsdepartementet senast den 30 april 2013. Uppdraget ska slutredovisas till Näringsdepartementet senast den 1 mars 2014.

Denna rapport svarar mot delrapporteringen. I delrapporten redovisas utvecklingen från införandet av timmätningsreformen, den 1 oktober 2012, till den 28 februari 2013. Den uppföljning som ska ske inför slutrapporteringen den 1 mars

2014 syftar till att följa hur marknaden har utvecklats efter införandet av månadsvis timavräkning¹.

Att uppdragets första del genomförts under perioden oktober 2012 till april 2013 innebär att tiden för analys är förhållandevis kort. Vidare analyseras en tidsperiod som ligger i omedelbar anslutning till implementeringen av timmättningsreformen. Dessa faktorer begränsar de slutsatser som är möjliga att dra och också möjligheten för Energimarknadsinspektionen att kunna redovisa en komplett bild av vad införandet av timmättningsreformen har inneburit. Metoden för rapporten har varit en webbenkät som har gått ut till samtliga lokala elnätsföretag och elhandelsföretag som säljer el till konsumenter.

1.2 Projektorganisation

Projektledare har varit Therese Lager. Utöver detta har Sara Näselius deltagit i arbetet.

Energimarknadsinspektionen har genomfört uppdraget i diskussion med berörda aktörer. Genom en referensgrupp har andra myndigheter, branschföreträdare och berörda intresseorganisationer getts möjlighet att följa arbetet och lämna synpunkter. Inför delrapporteringen har ett möte med referensgruppen hållits. Referensgruppen har haft följande sammansättning:

- Bixia
- E-ON
- Fortum
- Konkurrensverket
- Konsumenternas Energimarknadsbyrå
- Konsumentverket
- Oberoende Elhandlare
- Sala-Heby Energi
- Storuman Energi
- Svensk Energi
- Vattenfall

---

¹ Månadsvis timavräkning beskrivs i kap 2.3.

2 Timmättningsreformen

Det nya regelverket om timmätning föranleddes av en utredning som genomfördes av Ei under 2010. Därefter skrev regeringen två propositioner som beskrev utvecklingen av timmätningen, vilket var grunden till de ändringar som gjordes i ellagen och tillhörande regleringar. Detta kapitel är en beskrivning av reformens implementering.

2.1 Ei:s tidigare utredning om timmätning

I regleringsbrevet för 2010 fick Energimarknadsinspektionen i uppdrag att analysera vilka ekonomiska och legala konsekvenser en övergång till timmätning skulle innebära för elkunder med en säkring om högst 63 ampere, som i dag mäts månadsvis.

I Ei:s utredning² genomfördes en kostnads- och intäktsanalys av ett antal olika sätt att införa timmätning och avräkning för kunder med en säkring om högst 63 ampere. Av analysen kunde Ei konstatera att ett införande av timmätning för samtliga kunder inte skulle innebära en positiv samhällsnytta, vilket beror på att dagens system för timavräkning skulle bli alltför kostnadsdrivande och att alltför små kunder har mycket små möjligheter att genom anpassning av förbrukningen bidra med positiva nyttor.

Scenariot med ett frivilligt införande av timmätning och scenariot med ett lagstadgat införande av timmätning för kunder med förbrukning över 8 000 kWh per år visade på likvärdiga samhällsekonomiska resultat. Känslighetsanalysen visade dock att den potentiella nyttan av ett lyckat införande var betydligt större i alternativet med det lagstadgade införandet för kunder över 8 000 kWh. Ei:s bedömning var också att utvecklingen mot fler timavräknade uttagspunkter kommer att ske långsammare om utvecklingen helt sker utifrån ett kunddrivet initiativ.

Ei föreslog i utredningen att samtliga uttagspunkter med ett energiuttag om minst 8 000 kWh per år skulle få sin elförbrukning registrerad per timme. Regler finns nu istället att alla elkunder som väljer elavtal med timvis mätning får timmätning utan merkostnad.

2.2 Nuvarande regelverk

Regeringen bedömde, efter Ei:s utredning, i propositionen "Stärkt konsumentroll för utvecklad elmarknad och uthålligt energisystem" (Prop. 2010/11:153) och som sedan föranleddes de nya bestämmelserna i lagen att ett system med timmätning ger elkonsumenterna ökade möjligheter att påverka sina elkostnader. Inriktningen skulle därför vara följande; allt fler elkonsumenter ska få sin elförbrukning timmätt, på längre sikt bör det stora flertalet elkonsumenter få sin elförbrukning

---

² Ei R2010:22, Ökat inflytande för kunderna på elmarknaden. Timmätning för elkunder med abonnemang om högst 63 ampere.

timmätt och ett första steg ska vara att förbättra möjligheterna för elkonsumenterna, som särskilt önskar, att kunna få sin elförbrukning timmätt (detta ska ske utan någon merkostnad för konsumenten). De nya bestämmelserna infördes i 3 kap. 11 § ellagen (1997:857) den 1 oktober 2012.

Vad elhandelsföretaget och elnätsföretaget är skyldiga att informera varandra om vid byte av tidslängd på mätvärden regleras i 9 kap. 4 § och 10 kap. 7 § i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:3) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (ändrad EIFS 2012:2).

2.2.1 Avräkning

En kund med säkring om högst 63 ampere har tidigare, innan timmättningsreformens införande, varit schablonavräknade per månad. Regeringen konstaterade i prop. 2010/11:153, Stärkt konsumentroll för utvecklad elmarknad och uthålligt energisystem, att det för den enskilda konsumenten i princip saknar betydelse hur avräkningen går till, så länge balansen och leveranssäkerheten i systemet inte hotas. Regeringen angav i prop. 2011/12:98, Timmätning för aktiva elkunder, att de förändringar som krävdes i avräkningssystemen var alltför omfattande för att kunna införas samtidigt som timmättningsreformen, den 1 oktober 2012. Detta betydde att de kunder som ingår ett avtal som förutsätter timmätning under en övergångsperiod kommer att avräknas på samma sätt som övriga kunder vars förbrukning ingår i förbrukningsprofilen. Det innebär dock inget hinder för ett elnätsföretag att tillämpa dagens system med dygnsvis timavräkning som används för kunder med säkringsabonnemang överstigande 63 ampere.³ Ei erfar att elnätsföretagen i huvudsak har valt dygnsvis timavräkning under övergångsperioden.

Från den 1 april 2013 kan elnätsföretaget istället välja månadsvis timavräkning, vilket regleras i 18 a § förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el. Då ska avräkningssystemen vara justerade så att månadsvis timavräkning är möjlig för de elnätsföretag som vill använda sig av detta istället för dygnsvis timavräkning. Metoden innebär i korthet att samma principer som vid schablonavräkning tillämpas, med den skillnaden att timvärden istället för månadsvärden används vid slutavräkningen.

Med schablonavräknade kunder med rörliga timavtal ligger risken helt på elhandelsföretaget som måste köpa elen efter profilförbrukningen medan kunden anpassar förbrukningen och får en minskad kostnad på fakturan. Med månadsvis timavräkning har elhandelsföretaget möjlighet att ta betalt för de faktiska kostnaderna för kundernas förbrukning. Jämfört med dygnsvis timavräkning är månadsvis timavräkning en enklare form av timavräkning där timserierna inte behöver vara framtagna förrän fem vardagar efter månadsavslut.

---

³ De närmare bestämmelserna om detta finns i förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el, samt Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (EIFS 2011:3).

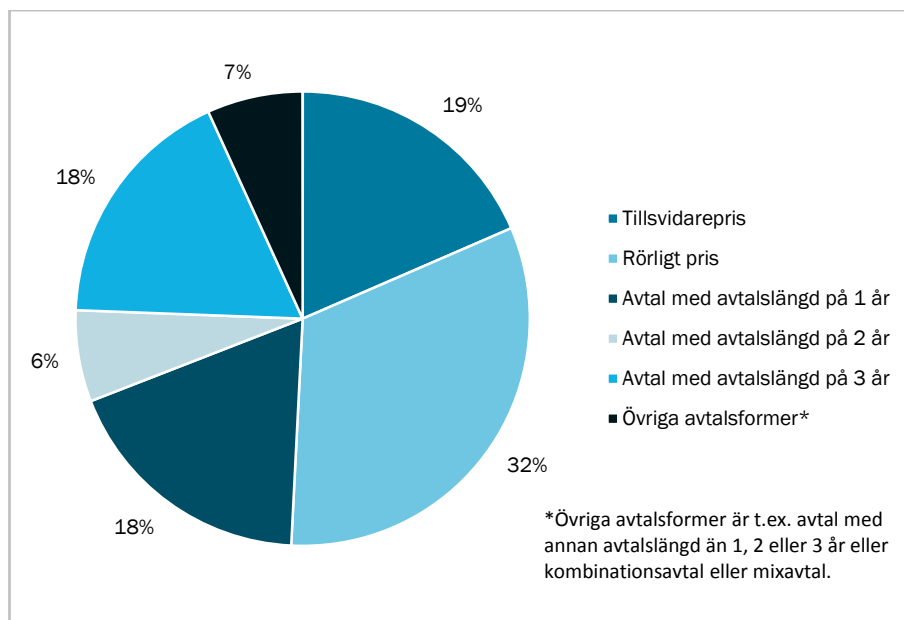
3 Marknadsutveckling

För att beskriva hur valsituationen för kunderna har sett ut redogörs i detta kapitel för vilka avtal som kunderna har haft och vilken aktivitet det var på elmarknaden under perioden oktober 2012 till februari 2013. Prisutvecklingen visas också för avtal om fast pris i förhållande till rörligt pris samt hur prisvariationen per timme har sett ut.

3.1 Drygt en tredjedel av kunderna har rörligt pris

Figur 1 visar fördelningen av kunder per avtalstyp under perioden oktober 2012 till februari 2013. Ungefär hälften av kunderna har avtal med en avtalslängd på ett år eller längre. För dessa kunder är det först aktuellt att byta avtal när avtalstiden löper ut om de inte väljer att bryta avtalet i förtid, vilket vanligtvis är dyrt. Knappt en femtedel av kunderna har tillsvidareavtal. Dessa kunder har teoretiskt en möjlighet att välja ett rörligt timavtal. Kunderna med tillsvidareavtal är dock en passiv kundgrupp, som inte gjort ett aktivt val, därmed är sannolikheten låg att en stor andel av dessa kunder kommer att gå över till rörligt timavtal. Drygt en tredjedel av kunderna har rörligt månadsavtal och Ei bedömer att det är främst denna kategori av kunder som skulle kunna gå över till ett rörligt timavtal.

Figur 1 Kundfördelning per avtalstyp under perioden oktober 2012-februari 2013

Källa: SCB

I Sverige står hushållen för drygt 4 500 000 uttagspunkter. Eftersom 32 procent av kunderna, har rörligt avtal innebär det att cirka 1 450 000 kunder har haft möjlighet att byta till ett rörligt avtal baserat på timmätning. Räknar vi även in de kunder som har ett tillsvidareavtal så är det sammanlagt cirka 2 300 000 kunder som har haft möjligheten att teckna ett rörligt avtal baserat på timmätning. Därtill kommer de kunder som har fastprisavtal som löpt ut under perioden och därmed befunnit sig i en valsituation. Det finns inte statistik över hur stor andel av de omförhandlade avtalen och de byten av elhandelsföretag som utgjordes av fasta avtal.

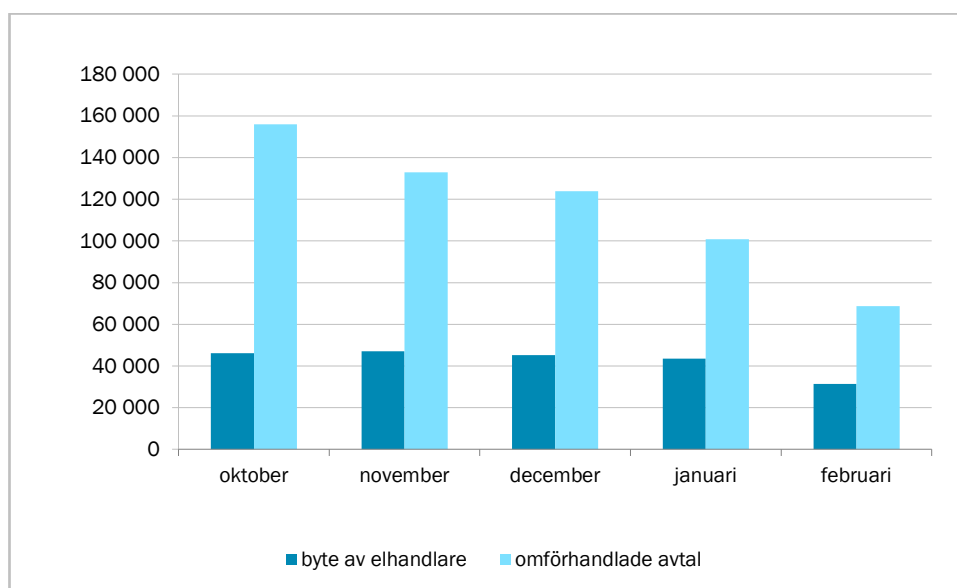
3.2 Cirka 800 000 aktiva kunder

Antal kunder som har bytt elhandlare ligger på cirka 43 000 kunder per månad under perioden oktober 2012 – februari 2013 vilket innebär att cirka 213 000 kunder har bytt elhandlare under perioden.

Antalet kunder som har omförhandlat avtalet med sitt nuvarande elhandelsföretag ligger i snitt på 116 000 kunder per månad under perioden oktober 2012 – februari 2013, vilket innebär att cirka 580 000 kunder har omförhandlat sitt elhandelsavtal under perioden.

Sammanlagt har cirka 800 000 kunder varit aktiva och bytt avtal under perioden.

Figur 2 Antal elhandelsbyten och omförhandlade avtal

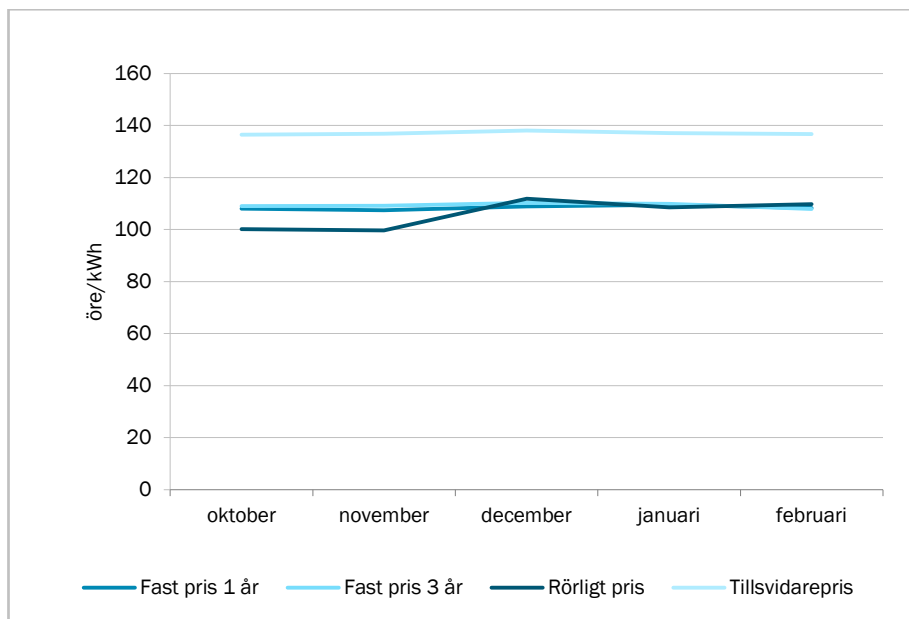

Källa: SCB

3.3 Låga rörliga priser under den första perioden

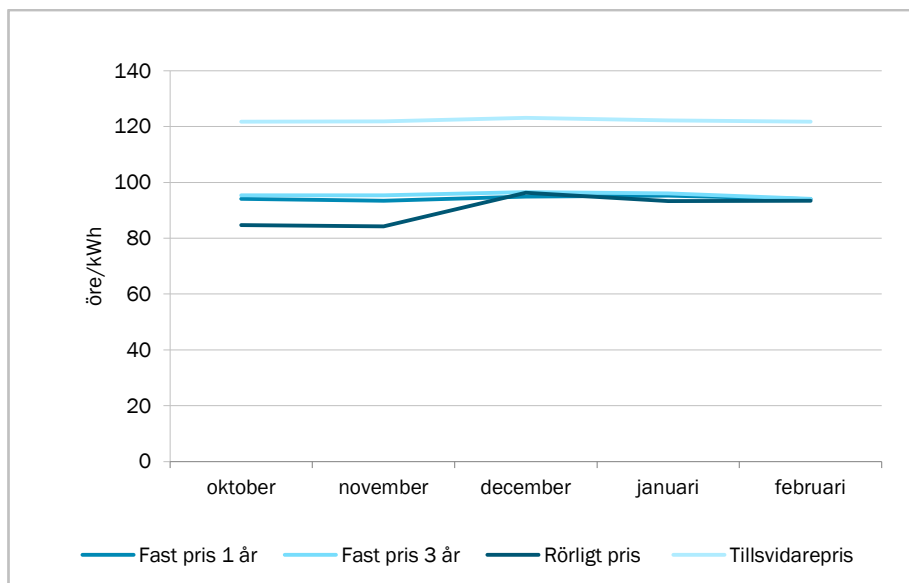
Eftersom majoriteten av kunderna finns i elområde 3 redovisas här prisutveckling för det elområdet⁴. Figurerna 3 och 4 nedan visar prisutvecklingen för lägenhetskunder (2 000 kWh) och villakunder (20 000 kWh) i elområde 3. Prisnivån för rörligt avtal har under den undersökta perioden oktober 2012 – februari 2013 legat under eller på samma nivå som avtal om fast pris.

Figur 3 Prisutveckling för lägenhetskunder (2 000 kWh per år) i elområde 3

Källa: Elpriskollen

Figur 4 Prisutveckling för villakunder (20 000 kWh per år) i elområde 3

Källa: Elpriskollen

⁴ Prisutvecklingen för övriga elområden finns i bilaga 3.

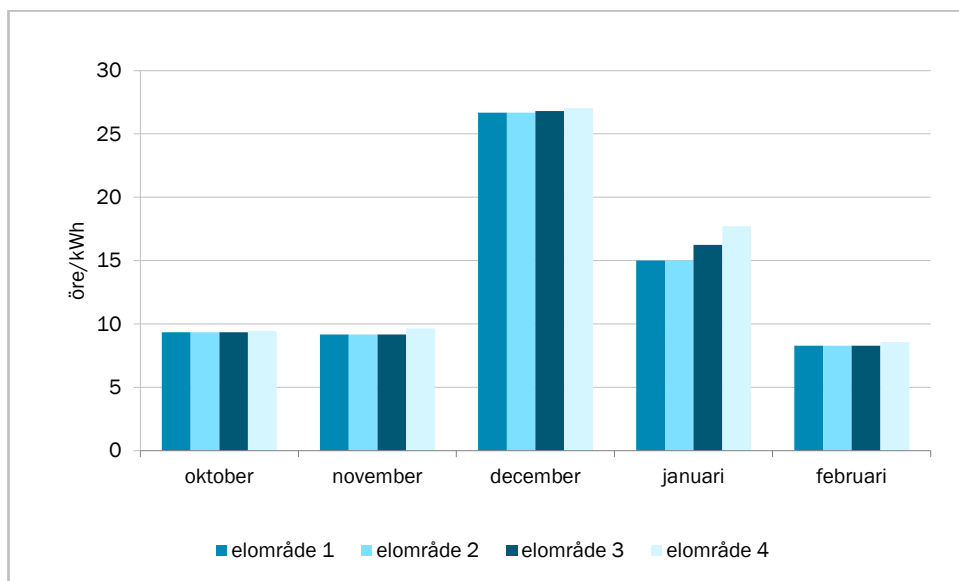
3.4 Spotprisets dygnsvariation

Figur 5 visar den genomsnittliga differensen mellan det högsta och lägsta timpriset per dygn på Nord Pool Spot under perioden oktober 2012 – februari 2013. Totalt under perioden var skillnaden mellan högsta och lägsta timpris per dygn i genomsnitt per månad cirka 14 öre/kWh. Det visar värdet för en kund att flytta förbrukningen från den dyraste till den billigaste timmen på dygnet. Med andra ord är den högsta besparingen en kund kan göra genom en flytt av förbrukningen i genomsnitt 14 öre per förbrukad kWh under denna period. Under vissa timmar har besparingspotentialen däremot varit betydligt högre.

Statistiken över prisdifferensen visar att de billigaste timmarna uteslutande förekommer under natten medan de dyraste timmarna främst förekommer mellan klockan 16.00–19.00 på kvällen följt av morgontimmarna mellan klockan 07.00–10.00. En kund som ändrar sitt förbrukningsmönster från dessa timmar till att använda el under andra timmar kan på ett ganska enkelt sätt undvika pristopp och utnyttja de billigare spotpriserna.

För en kund med eluppvärmning beror besparingen till stor del på hur uppvärmningssystemet är konstruerat. Ett flexibelt uppvärmningssystem kan utnyttja en större del av prisvariationen på spotpriset.

Figur 5 Genomsnittlig prisskillnad mellan högsta och lägsta timpris per dygn

Källa: Nord Pool Spot

4 Uppföljning av timmättningsreformen

För att kartlägga hur marknaden har utvecklats sedan införandet av den nya timmättningsreformen, den 1 oktober 2012, har Ei skickat ut webbenkäter till samtliga lokala elnätsföretag och till elhandelsföretag som säljer el till konsumenter. Frågorna i enkäterna⁵ var utformade för att kunna beskriva hur kunderna, elhandelsföretagen och elnätsföretagen agerat efter den nya reformen. 80 elhandelsföretag (av totalt 122) och 113 elnätsföretag (av totalt 163) svarade på enkäten. Ei uppskattar att de företag som svarat täcker cirka 90 % av Sveriges kunder. Nedan följer en sammanställning av resultaten från enkäterna.

4.1 Kundernas och elhandelsföretagens agerande på marknaden

4.1.1 6 300 kunder har rörligt timavtal efter reformens införande

I enkäten svarade elhandelsföretagen att cirka 6 300 kunder har tecknat rörliga avtal som kräver timvis mätning efter den 1 oktober 2012. Det är viktigt att notera att vissa elhandelsföretag fört över sina befintliga kunder med rörligt månadsavtal till rörligt timavtal och därmed har en del av de 6 300 kunderna som idag har timavtal inte aktivt själva valt det.

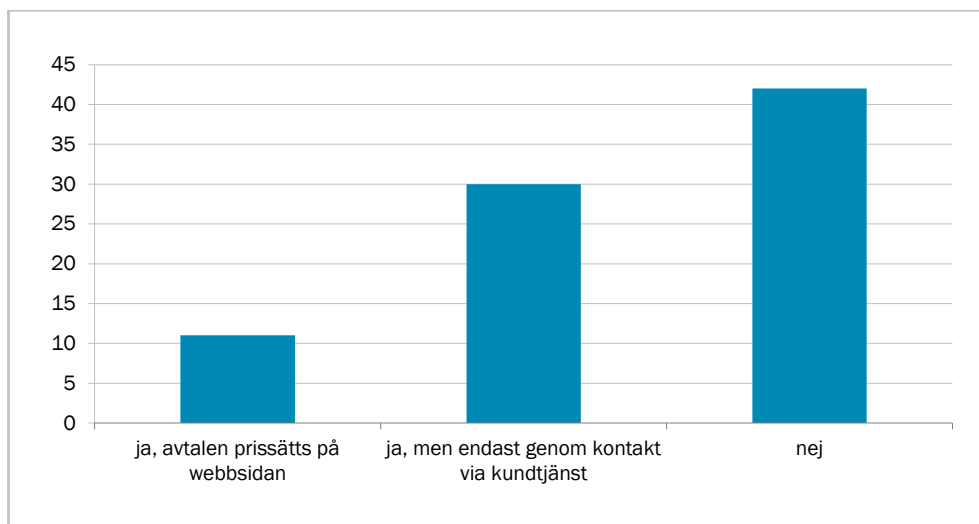
---

⁵ I bilaga 1 och 2 visas webbenkäterna i sin helhet.

4.1.2 Hälften av elhandelsföretagen erbjuder rörliga timavtal

I figur 6 framgår det att 41 elhandelsföretag erbjuder rörliga avtal baserat på timmätning. Av de företag som erbjuder avtalen väljer de flesta att inte prissätta avtalen på hemsidan, den informationen får kunderna först efter kontakt med företagets kundtjänst.

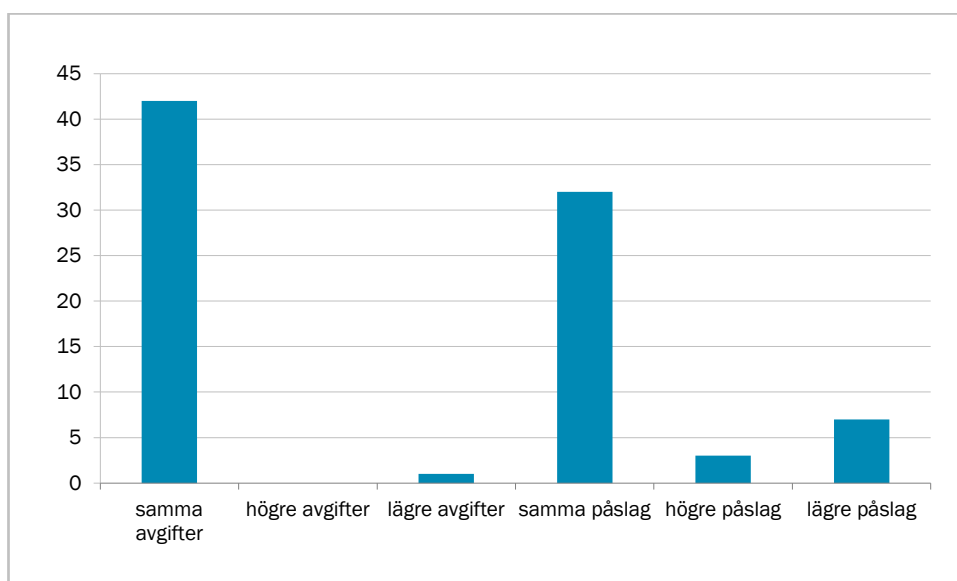
Figur 6 Antal elhandelsföretag som erbjuder rörliga timavtal

4.1.3 Prissättning av rörliga timavtal

Figur 7 visar hur elhandelsföretagen har valt att prissätta de rörliga avtalen som är baserade på timmätning i förhållande till rörliga avtal som är baserade på ett månadsmedelvärde från Nord Pool Spot. Av de företag som erbjuder rörliga timavtal har samtliga utom ett samma avgifter på båda avtalen och majoriteten har samma påslag.

Figur 7 Prissättning av rörliga timavtal i förhållande till rörliga månadsavtal

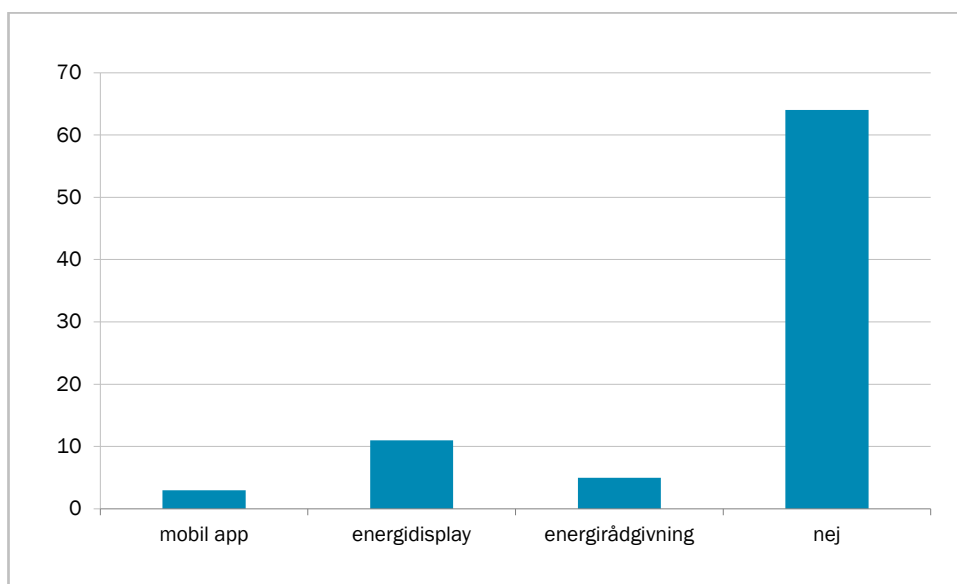
4.1.4 Olika varianter av timavtal erbjuds på marknaden

Alla elhandelsföretag som erbjuder rörliga timavtal erbjuder avtal där kunden faktureras efter sin verkliga förbrukning per timme. Fem av de tillfrågade företagen erbjuder även andra typer av timavtal. De varianter som erbjuds är exempelvis att det går att låsa vissa timmar på dygnet till fast pris, att avtalet går över till fast pris vid en given nivå på spotpriset möjligheten eller att kunden köper en viss del av förbrukningen till fast pris och viss del av förbrukningen till rörligt timpris. Två elhandelsföretag erbjuder även portföljavtal, som baseras på timvärden. Det förekommer även rörliga timavtal med bindningstid, där kunden binder sig till elhandelsföretaget under en avtalad tid.

4.1.5 Kringtjänster och utrustning till kunden för en smartare förbrukning

Det är få elhandelsföretag som erbjuder utrustning eller tjänster som underlättar en smart energianvändning. Den vanligaste utrustningen är en energidisplay som kopplas till elmätaren för att se förbrukningen i hemmet. Tre företag erbjuder appar där man kan se timpriserna från Nord Pool Spot. Fyra företag uppger att de har energirådgivning via sin kundtjänst.⁶

Figur 8 Antal företag som erbjuder utrustning i syfte att underlätta en smart energianvändning

⁶ Dessutom är det sju företag som uppger att kunden har hjälp av att kunna se sin förbrukning genom statistik på "mina sidor", på företagets webbplats.

4.2 Mätning och rapportering av elnätsföretagen

4.2.1 Tid för byte av kundens mätning

Regeringen anger i prop. 2011/12:98 att en övergång till timmätning i normalfallet bör kunna ske inom tre månader från det att elhandelsföretaget anmält att kunden ingått ett avtal som förutsätter timmätning. Ei har därför ställt frågan hur lång tid elnätsföretagen behöver för att kunna genomföra bytet till timmätning. I genomsnitt var svaret att det tar 30 dagar att genomföra bytet. Men spridningen på svaren var allt från en dag (14 elnätsföretag) till att det tar 90 dagar att genomföra bytet (22 elnätsföretag).

4.2.2 Antal kunder med timavläsning

Elnätsföretagen fick i enkäten en fråga angående hur många kunder de samlar in avlästa timvärden för. Elnätsföretagen fick skilja på för hur många kunder de timmäter efter elhandelsföretagens förfrågan och hur många de själva valt att timmäta. Resultatet är att cirka 3 000 kunder timavläses efter elhandelsföretagets förfrågan. Denna siffra skiljer sig från elhandelsföretagens svar där cirka 6 300 kunder har rörliga timavtal. Anledningen till denna skillnad är att några elhandelsföretag har valt att föra över sina kunder med rörligt månadsavtal till rörligt timavtal utan förfrågan från kunden. Elnätsföretagen timmäter cirka 433 000 kunder på eget initiativ.

4.3 Nya aktörer på marknaden

Ei frågade elnätsföretagen om något annat företag än elhandelsföretag, på uppdrag av kunden, har kontaktat dem i syfte att få dem att mäta kunders elförbrukning per timme, och själva få tillgång till kundernas förbrukningsdata. Syftet var att följa upp om andra aktörer tagit sig in eller visat intresse för att ta sig in på marknaden för att erbjuda kunderna tjänster efter reformens införande. Av elnätsföretagen svarade 20 stycken att de hade blivit kontaktade av andra företag. De beskrev att det bland annat handlade om konsulter för energirådgivning, värmepumpsföretag, energiplanerare, energitjänsteföretag, internettjänsteföretag, ombud för kunden, mättjänsteföretag och fastighetsbolag.

5 Slutsatser

Sedan den 1 oktober 2012 har en elkund, med en säkring om högst 63 ampere, i Sverige möjlighet att få timmätning av sin elförbrukning utan att betala någon merkostnad för detta, givet att kunden har ett elavtal som kräver timmätning.

Ei har på uppdrag av regeringen utvärderat hur elmarknaden har utvecklats under de första månaderna efter timmättningsreformens införande. De analyser som Energimarknadsinspektionen redovisar är genomförda under perioden 1 oktober 2012 till och med 28 februari 2013.

Analysen har genomförts under en kort tidsperiod i direkt anslutning till reformens införande vilket gör att slutsats och resultat bör tolkas med viss försiktighet och det är inte möjligt att dra alltför långtgående slutsatser. Det är också svårt att veta hur alla aktörer har förhållit sig till det nya regelverket.

5.1 Få kunder har visat intresse för reformen

Få kunder har än så länge valt timavtal. Efter reformens införande har cirka 6 300 kunder, med en säkring om högst 63 ampere, rörligt timavtal. Detta bör ställas i relation till kundaktiviteten under perioden och vilka kunder som potentiellt haft möjlighet att byta avtal. Sett till hur kunderna väljer avtal idag så har 32 procent av kunderna rörligt avtal, vilket motsvarar 1 450 000 kunder. Denna kundgrupp är potentiella kunder för rörliga timavtal. Det är endast 4 procent av de potentiella kunderna som har valt rörliga timavtal idag. Aktiviteten på marknaden har under perioden varit hög. Cirka 800 000 kunder har bytt elhandelsföretag eller omförhandlat sitt nuvarande elavtal under perioden oktober 2012 till mars 2013. Däremot är det få av de aktiva kunderna som valt timavtal.

Av de kunder som har rörligt timavtal är det också en del som inte aktivt själva valt avtalet då det finns elhandelsföretag som har fört över befintliga kunder med rörligt månadsavtal till rörligt timavtal.

5.2 Det krävs mycket av kunden för att få information

En förklaring kring det låga intresset för rörliga timavtal hos kunderna kan vara att knappt hälften av alla elhandelsföretag erbjuder rörliga timavtal. Av de elhandelsföretag som erbjuder är det endast tio företag som prissätter sådana avtal på sin webbplats. För majoriteten av elhandelsföretagen måste kunden först kontakta kundtjänst för att få prisuppgifter och teckna avtal. Eftersom det är få som aktivt erbjuder rörliga timavtal och det är svårt att hitta information vilket gör att det krävs mycket av kunden för att ingå ett sådant avtal. Många kunder använder sig av prisjämförelsesajter för att jämföra priser på olika avtal. Rörliga timavtal listas varken på Elpriskollen eller på de kommersiella prisjämförelsesajterna vilket innebär att det är svårt att få kännedom om dessa avtal. Ei har dock initierat ett arbete för att undersöka hur timavtal skulle kunna presenteras på Elpriskollen.

Fram till den 1 april 2013 har kunder som valt rörliga timavtal hanterats som dygnsvis timavräknade eller månadsvis schablonavräknade. Från första 1 april 2013 finns möjligheten att avräkna kunder som väljer rörliga timavtal månadsvis, baserat på timvärden. Den nya avräkningsmodellen innebär en minskad risk för elhandelsföretaget, det kan därför tänkas att elhandelsföretaget har agerat passivt fram till dess att den nya modellen trädde i kraft och att vi nu kommer se ett annorlunda agerande med fler elhandelsföretag som erbjuder rörliga timavtal mer aktivt. Detta kommer också att följas upp till slutrapporteringen av uppdraget.

5.3 Begränsade möjligheter för kunden att anpassa sin förbrukning efter timmätning

Under den undersökta perioden har prisnivån för rörliga avtal legat under eller på samma nivå som priserna för fasta avtal. Detta bör generellt ha gett kunderna incitament att välja rörliga avtal i och med att den undersökta perioden sträcker sig över vintermånaderna. Tidigare vintrar med mycket höga rörliga priser kan dock ha haft en negativ inverkan på kundernas vilja att välja rörliga timavtal. Analysen visar tydligt att spotpriset följer ett mönster, där de högsta priserna förekommer på kvällen och morgonen medan de lägsta priserna förekommer på natten, med några få avvikelser. Det bör därför vara relativt enkelt för kunden att ändra sitt förbrukningsmönster efter dessa perioder. Genom att flytta en del av förbrukningen från de dyraste perioderna kan kunden uppnå fördelar med timmätning.

Incitamenten för kunder utan eluppvärmning beror till stor del på spotprisets variationer. Timprisvariationen på Nord Pool Spot har under perioden varit i genomsnitt 14 öre per kWh mellan den dyraste och den billigaste timmen under dygnet. Kunder med eluppvärmning, som kan anpassa sin uppvärmning mot dygnets varierande spotpris, har haft en större möjlighet att påverka sina kostnader än kunder som inte har möjlighet att anpassa sitt värmesystem.

Det är idag få företag som erbjuder utrustningar och kringtjänster för att underlätta anpassningen till rörliga timavtal. Om man som kund inte har tillgång till bra utrustning som underlättar användandet av rörliga timavtal är det svårare att styra sin förbrukning.

5.4 Elnätsföretagen behöver i genomsnitt en månad för att installera timmätning

I genomsnitt tar det 30 dagar för elnätsägaren att byta system så att timavläsning blir möjlig. Det är dock stor spridning, elnätsägarna behöver allt ifrån 1 till 90 dagar på sig för bytet. Enligt propositionen 2011/12:98 ska ett byte till timmätning i normalfallet inte ta mer än tre månader. Resultatet av Ei:s undersökning visar att elnätsföretagen generellt klarar det kravet.

Antalet kunder som idag är timavlästa är drygt 3 000 efter elhandelsföretagets förfrågan men vi ser att det är många elnätsföretag som har valt att timmäta kunderna i sitt nätområde. Det innebär att det är fler kunder som timmäts än som

har rörliga timavtal med sitt elhandelsföretag. Detta visar att elnätsföretagen anser det vara viktig information även om inte kundens elhandelsavtal kräver det.

5.5 För tidigt att säga hur incitamenten för kunderna har påverkats av det ökade intresse för att erbjuda tjänster på marknaden

Av enkäten framgår det att det efter timmättningsreformens införande finns ett intresse från andra aktörer att komma in på marknaden för att erbjuda tjänster som underlättar för kunden att påverka sin förbrukning. Det är dock för tidigt att säga hur incitamenten för kunderna har påverkats av detta intresse för marknaden eftersom många produkter och tjänster ännu inte har nått kunderna.

6 Referenslista

Ellagen (1997:857)

Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:3) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (ändrad EIFS 2012:2).

Energimarknadsinspektionen, EI R2010:22, *Ökat inflytande för kunderna på elmarknaden. Timmätning för elkunder med abonnemang om högst 63 ampere.*

Förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el.

Proposition 2011/12:98, *Timmätning för aktiva elkonsumenter.*

Proposition 2010/11:153, *Stärkt konsumentroll för utvecklad elmarknad och uthålligt energisystem.*

Bilaga 1

Webbenkät till elhandelsföretagen

Namn på företag:

1 Erbjuder ni elhandelsavtal som kräver timvis mätning av kundens elförbrukning?

- Ja, avtalen prissätts (påslag/övriga avgifter) på webbplatsen
- Ja, kunden får enbart prisinformation i kontakt med kundtjänst
- Nej

2 Hur många kunder, med säkringsstorlek på högst 63 ampere, har tecknat elhandelsavtal som kräver timvis mätning av kundens elförbrukning efter den 1 oktober 2012?

3 Hur prissätts elhandelsavtal som kräver timvis mätning av kundens elförbrukning hos er jämfört med rörligt avtal: vad gäller påslag?

- Lägre
- Lika
- Högre

Vad gäller övriga avgifter

- Lägre
- Lika
- Högre

4 Vilka olika elhandelsavtal som kräver timvis mätning av kundens elförbrukning erbjuder ni, beskriv gärna avtalen?

5 Erbjuder ni utrustning och tjänster som syftar till att hjälpa kunden bli smartare i sitt sätt att konsumera el. Om ja, vilka utrustningar och tjänster erbjuder ni?

- Ja
- Nej

Om ja, ange vilka tjänster eller vilken utrustning?

6 Hur tycker ni att implementeringen kring reformen har fortlöpt? Ser ni några risker eller problem med timmättningsreformen?⁷

- Ja
- nej

Om ja, ange vilka?

---

⁷ Denna fråga ansåg Ei vara relevant inför slutrapporten till detta uppdrag. Därför har Ei valt att inte nämna den i denna delrapport.

Bilaga 2

Webbenkät till elnätsägare

Namn på företag:

1 Vid en förfrågan från ett elhandelsföretag om timvis mätning av en kunds elförbrukning, med säkringsstorlek på högst 63 ampere, hur lång tid behöver ni för att genomföra bytet av kundens mätning?

2 För hur många kunder, med säkringsstorlek på högst 63 ampere, samlar ni in avlästa timvärden efter elhandlarens förfrågan?

På eget val av ditt företag?

3 Har något annat företag än elhandlare, på uppdrag av kunden, kontaktat er i syfte att få er att mäta kunders elförbrukning per timme, och själva få tillgång till kundernas förbrukningsdata?

- Ja
- Nej

Om ja, vilken typ av företag och i vilket syfte

4 Hur tycker ni att implementeringen kring reformen har fortlöpt? Ser ni några risker eller problem med timmättningsreformen?⁸

- Ja
- Nej

Om ja, lämna en kommentar.

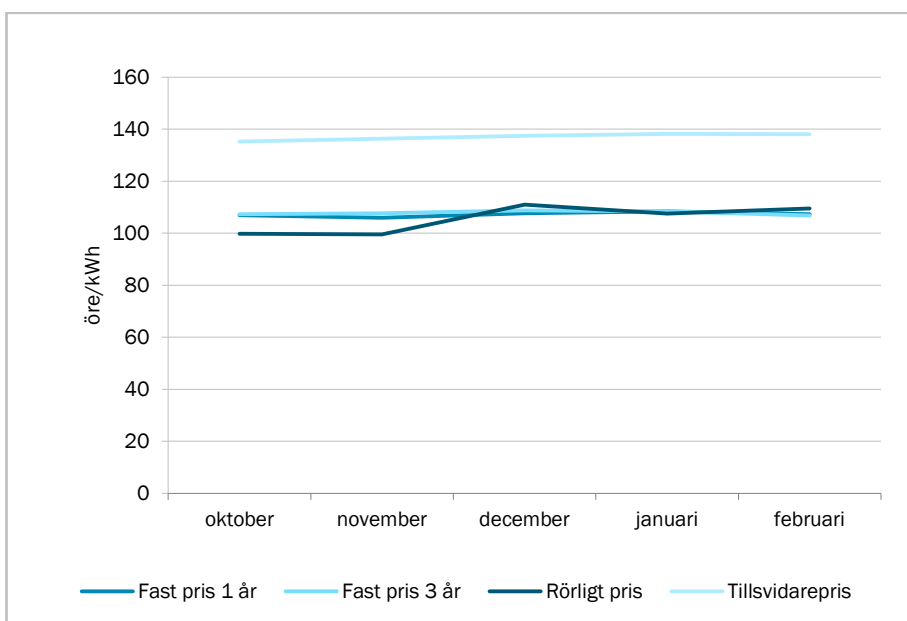
⁸ Denna fråga ansåg Ei vara relevant inför slutrapporten till detta uppdrag. Därför har Ei valt att inte nämna den i denna delrapport.

Bilaga 3

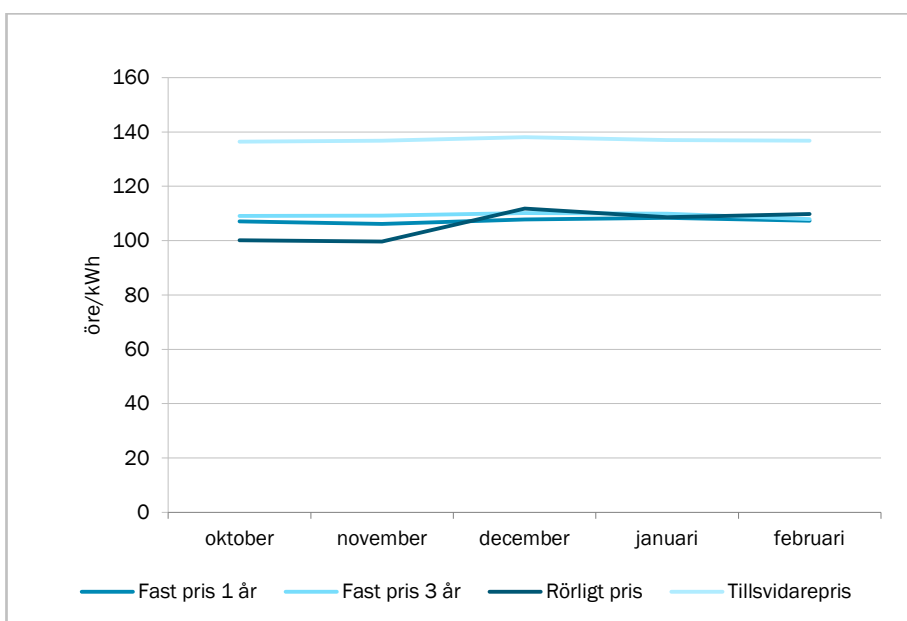
Prisutvecklingen i elområde 1, 2 och 4

Figur 9 Prisutveckling för lägenhetskunder i elområde 1

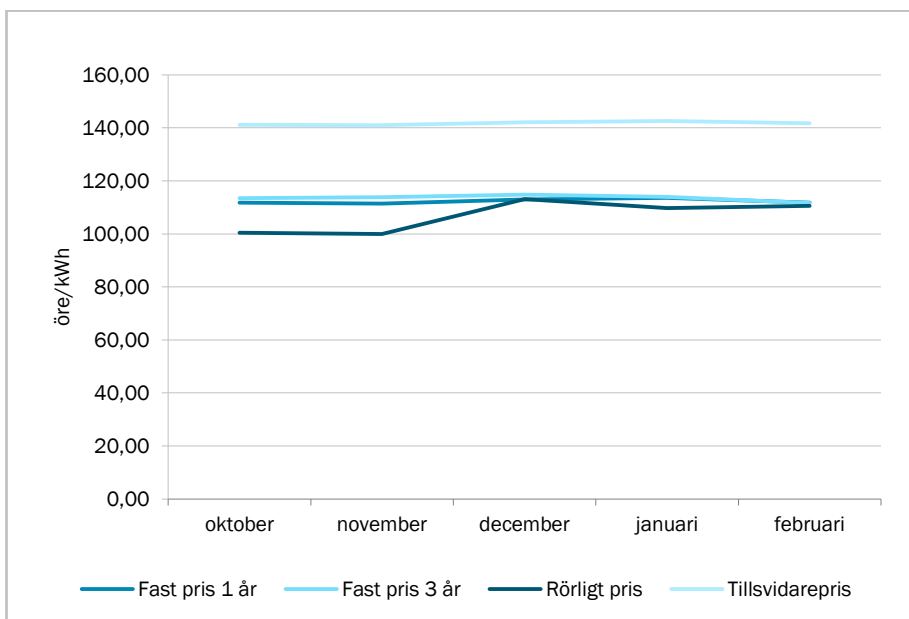
Källa: Elpriskollen

Figur 10 Prisutveckling för lägenhetskunder i elområde 2

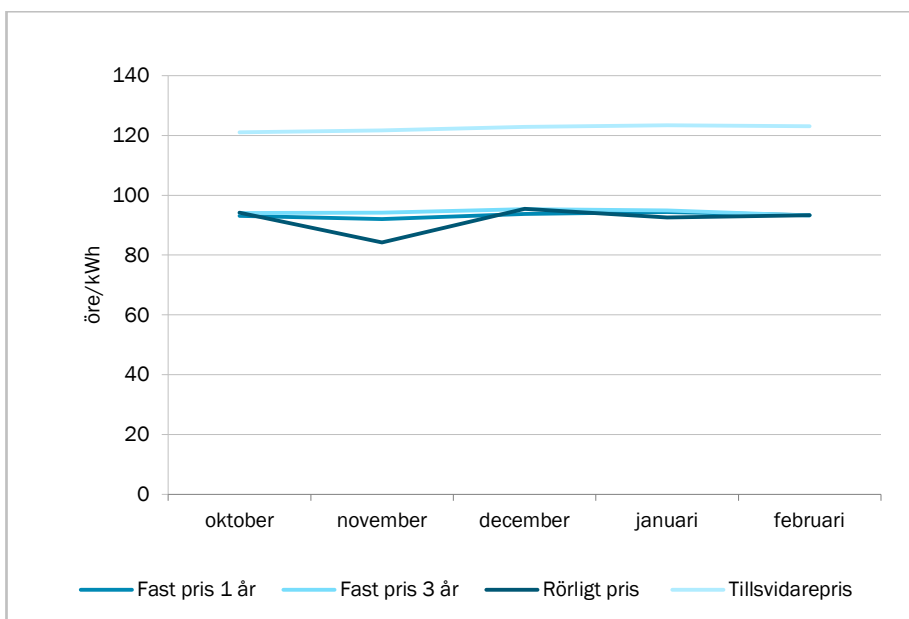
Källa: Elpriskollen

Figur 11 Prisutveckling för lägenhetskunder i elområde 4

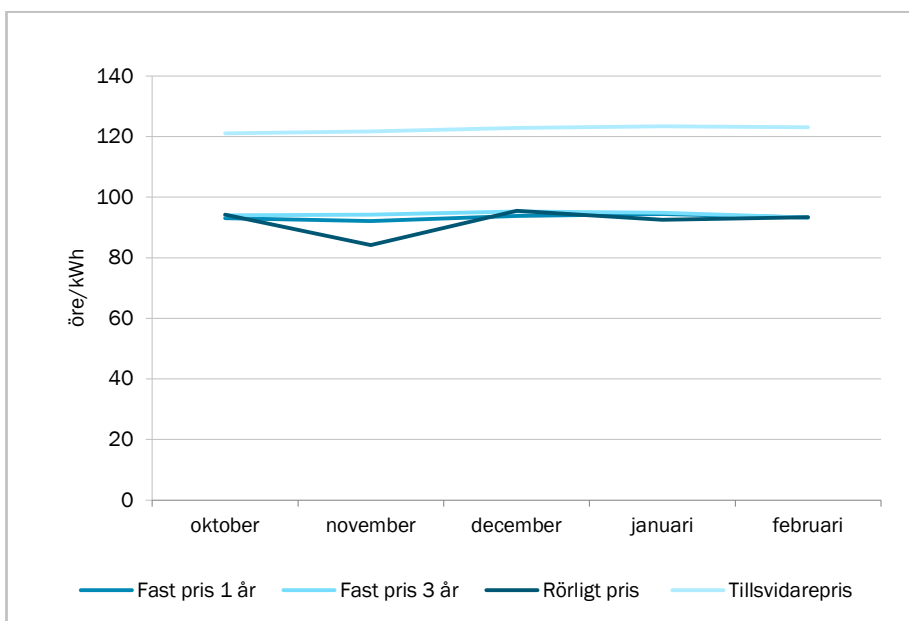
Källa: Elpriskollen

Figur 12 Prisutveckling för villakunder i elområde 1

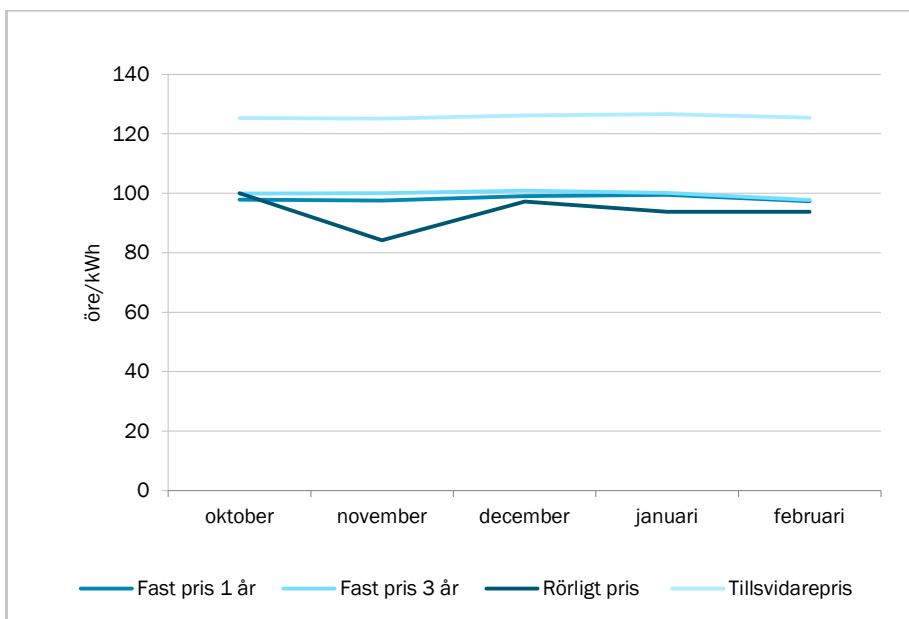
Källa: Elpriskollen

Figur 13 Prisutveckling för villakunder i elområde 2

Källa: Elpriskollen

Figur 14 Prisutveckling för villakunder i elområde 4

Källa: Elpriskollen

